

Financien

en de rol van de (G)MR

Paul Huisman

WMS-congres, 15 november 2023

Waar gaan we het over hebben?

- Wetgeving
- Financieel management, PDCA cyclus
- Actualiteit en aandachtspunten
- Het goede gesprek
- Uitwisseling
- Onderzoek medezeggenschap
- Nieuw financieringsinstrument

Wet Medezeggenschap op scholen

Een (G)MR heeft verschillende bevoegdheden :

Algemeen

- het recht op overleg (artikel 6 Wms);
- het initiatiefrecht (artikel 6 lid 2 Wms);
- het recht op informatie (artikel 8 Wms);
- zitting in sollicitatiecommissie in geval van nieuwe bestuurder (artikel 8a Wms).

Bijzonder:

- Instemmingsrecht;
- Adviesrecht.

Voorbeeld GMR: Adviesrecht op vaststelling of wijziging van de hoofdlijnen van het meerjarig financieel beleid en de criteria die worden toegepast bij de verdeling van deze middelen over voorzieningen op bovenschools niveau en op schoolniveau (allocatie van middelen).

Zelf geen jurist : Elkaar serieus nemen ongeacht onderwerp.

Financieel management

Draagt de huidige inzet van middelen op de best mogelijke wijze bij aan het bereiken van onze (onderwijs) doelen? (*Marcel Verbart*)

Financieel beheer:

Bewaken van de koers van de organisatie. Uitvoeren van acties en formuleren van spelregels gericht op het vasthouden van de focus in de organisatie, bewaken van grenzen, inventariseren en voorkomen van risico's en het tegengaan van verspilling van middelen.

Financieel beleid:

Het uitzetten en zo nodig bijstellen van de koers gericht op het bereiken van doelstellingen van de organisatie.

Begrotingscyclus

- Plan: Begroting
Do: Uitvoering
Check: (tussentijdse) Verantwoording, Jaarverslag
Act: Aanpassen obv bevindingen

Horizontale verantwoording:

aan onder meer leerlingen en hun ouders, personeel, leden van de medezeggenschap en relevante groepen of personen in de omgeving van de scholen, zoals bijvoorbeeld andere po, vo of mbo-scholen, gemeenten en werkgevers

Verticale verantwoording:

aan de Inspectie van het Onderwijs en het ministerie van OCW

€ op bestuursniveau = afkomen?

Vraag:

Is de hoogte van de lumpsum bekostiging op brinniveau een recht voor de school op dat bedrag aan lumpsum bekostiging?

Bekostiging is slechts een manier om middelen bij het bevoegd gezag te krijgen: besturen maken keuzes en ‘verdelen’ geld. Met andere woorden: bekostiging leidt bij lumpsum niet vanzelfsprekend tot ‘een recht’

Vormen van bekostiging

■ Basisbekostiging (lumpsum)

Ter uitvoering van wettelijke taken.

+ Veel bestedingsvrijheid, weinig risico op knellende sturing

-/- Weinig sturingsmogelijkheden

■ Aanvullende basisbekostiging

■ Aanvullende bekostiging

Extra geld voor wettelijke taken voor bijzondere omstandigheden

+ Geen aanvraaglast, eigen verdeelsleutel mogelijk

-/- weinig inhoudelijke sturing mogelijk

■ Subsidies

Extra geld op aanvraag (niet voor wettelijke taken), diverse eisen mogelijk (inhoudelijk, verantwoording)

+ Veel sturing mogelijke

-/- aanvraag- en verantwoordingslast, risico op knellende sturing

werkdrukmiddelen

arbeidsmarkttoelage

onderwijskansenregeling

basisvaardigheden

energiecompensatie

Vereenvoudigde bekostiging

‘Lumpsum’ bekostiging

Leerlingaantal per 1/10 is bepalend

Basisbekostiging 2023 kent een bedrag per:

1.	hoofdvestiging	€ 248.155
2.	nevenvestiging	€ 124.077
3.	leerling vbo3-4/pro	€ 10.059
4.	leerling avo	€ 8.550

Aanvullende (basis)bekostiging per:

Geïsoleerde scholen/vestigingen	€ 248.155
Geïsoleerde brede scholen (<1200 ll)	€ 3.420 / leerling
Vestigingen met volledig breed aanbod	€ 248.155
Campus vestigingen (op aanvraag)	€ 248.155

NB: Geïsoleerd is: geen vergelijkbaar aanbod binnen 8 km; Campus is binnen 300 meter)

Plus: bedragen voor lwoo-pro, swv'en, nautisch –maritiem- vbo, nieuwkomers, en verticale scholengemeenschap.

Actualiteit en aandachtspunten

- Tijdens coronaperiode veel extra (NPO) middelen: € 5,6 mld in het funderend onderwijs
- Op grond van het coalitieakkoord (onderwijsakkoord) € 2,8 mln structureel
  - Loonkloof gedicht in het po
  - Onderwijskansenregeling (oude LPA middelen)
  - School en omgeving (vh. Rijke schooldag)
  - Heterogene brugklassen
  - Doorstroomprogramma's voor po/vo en vo/mbo (Verbinding po-vo)

Met formeel medezeggenschap

- Arbeidsmarktoelage (toeslag voor medewerkers werkzaam op scholen met veel leerlingen met risico op achterstanden >> rol PMR)
- CAO, werkdrukmiddelen (gevolg onderwijsakkoorden dichten loonkloof, nu alleen vo, po heeft model gestaan, in po opgenomen in lumpsum)
Voor 50% individueel en 50% collectief >> rol PMR
- Basisvaardigheden (subsidie)
Informatieplicht van subsidieontvanger aan MR

Het goed gesprek

Ook: de professionele dialoog

Het spreken over financiën biedt mogelijkheden om het over de hoofdlijnen, koers, strategie en prioriteiten van de organisatie te hebben.

- Wat zijn jullie prioriteiten (en komen die overeen met die van het bestuur?)
- Hoe maak je die bespreekbaar
- Zie je ze terug in de begroting
- Welke invloed hebben al de extra middelen (NPO, subsidies) op het overleg tussen bestuurder en GMR
- Is er sprake van een (te) grote reserve positie (handhavingswetgeving)

Maak kleine groepjes (3/4/5 pers?) bespreek bovenstaande en bedenk hoe je het goede gesprek aangaat met de bestuurder.

Of: Bespreek een casus in de vorm van informele visitatie

Terugkoppeling

- Welke onderwerpen zijn prominent aanwezig?
  - Is er een lijn zichtbaar tussen begroting en strategisch beleid?
  - Heb je input voor de juiste vragen?
-
- Welke tips heb je voor elkaar?

Onderzoek medezeggenschap

- Tot juli 2023 was er sprake van ‘wetsvoorstel IHB’.
- Uitgangspunt was: (G)MR krijgt instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting,

Onderzoek Regioplan: Breed
gesprek governance en
(mede)zeggenschap

Centrale vraag:

In hoeverre zijn de huidige rollen en
verantwoordelijkheden in en om scholen in het
funderend onderwijs werkbaar en toekomstbestendig?

De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport :

1. Verbeteren van kennis en informatie over inhoud en proces van medezeggenschap.
2. Vergroten deelname en betrokkenheid, door zowel inhoudelijk als randvoorwaardelijk de medezeggenschap aantrekkelijker te maken.
3. Versterken van de positie van de schoolleider

De minister ziet, als gevolg van het onderzoek, af van het plan om het instemmingsrecht op hoofdlijnen van de begroting wettelijk te regelen.

Volgens het eindrapport vinden veel medezeggenschapsraadsleden het instemmingsrecht niet nodig en is er vooral behoefte aan tijd en kennis bij de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden bij de bestaande rechten van de medezeggenschapsraad.

Sluit aan bij de inzet die wij altijd hebben gehad: inzetten op professionalisering, benadrukken dat het gesprek op basis van goede en tijdige informatie belangrijk is en handhaving adviesrecht op hoofdlijnen (organisatie) begroting door GMR.

2024

Uit coalitieakkoord: Onderzoek naar nieuwe vorm financiering:

Doelfinanciering: Een balans tussen sturing door OCW (subsidie) en autonoom handelen van het bevoegd gezag (lumpsum)

Mogelijke criteria ten aanzien van het nieuwe financieringsinstrument*

- Is gericht op innovatie, vernieuwing of intensivering van een bepaald thema*
- Tijdelijk*
- Beperkt*
- Verstevigd (mede)zeggenschap, passend binnen huidige governance*
- Vooraf helderheid over doelen en bekostiging*
- Helderheid over verantwoording, monitoring en evaluatie*

* Mede op basis van rapport Onderwijsraad:

“Inzicht in en verantwoording van onderwijsmiddelen” (2018)

VO RAAD

Vereniging van scholen
in het voortgezet onderwijs

BEZOEKADRES

Aidadreef 4
3561 GE Utrecht
Kantoorgebouw Forum II

POSTADRES

Postbus 8282
3503 RG Utrecht

T 030 232 48 00

F 030 232 48 48

E info@vo-raad.nl

www.vo-raad.nl

Bedankt voor de aandacht!